

Секція 2: ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

УДК 619:616.988.6:636.

ЯРЧУК Б.М., БЛІК С.А., ДОВГАЛЬ О.В., ТИРСІН Р.В., ШУЛЬГА П.Г.,
кандидати вет. наук.

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ ЕПІЗООТИЧНОГО ТА ІНФЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСІВ ЗА ЛЕЙКОЗУ ВРХ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СИСТЕМИ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ТА ОЗДОРОВЧИХ ЗАХОДІВ

У тезах наведені закономірності та особливості епізоотичного і інфекційного процесів за лейкозу великої рогатої худоби.

Показана закономірність спаду напруженості епізоотичного процесу за 1995–2004 роки.

Наведені базові чинники системи профілактики та боротьби з лейкозом великої рогатої худоби.

Ключові слова: лейкоз великої рогатої худоби, епізоотичний процес, інфекційний процес.

Лейкоз (гемобластоз) характеризується системним ураженням органів гемопоезу і відсутністю вибіркової локалізації патологічного процесу. За лейкозу проходить патологічне розростання недиференційованої кровотворної тканини як в органах і системах здорових організмів в період постнатального розвитку, так і в органах і системах у ембріонів і плодів. При цьому уражуються ростки гемопоезу: лімфоїдний, міелоїдний або еритроцитарний.

Імунологічна недостатність за лейкозу пов'язана з імунодепресивною дією різних факторів: пригніченням функції Т і В-лімфоцитів, зниженням рівня клітинного імунітету та ін., які можуть виникати за порушень технології, дії стресів і різних фізіологічних відхилень [1, 2, 6].

Основою законів епізоотичного процесу є особливості паразито-хазяїнових відносин збудників інфекційних хвороб з відповідними тваринами. Такі відносини визначають сутність епізоотичного процесу. Проглядаються значні особливості таких відносин в результаті зміни в організмі облігатного хазяїна умов для життєдіяльності збудника інфекції. Такі особливості визначають спеціальні закони епізоотичного процесу. Зазначене повною мірою стосується лейкозу великої рогатої худоби.

Добре відомо, що перебіг лейкозу у великої рогатої худоби характеризується чотирма стадіями:

1. Безсимптомна, її проглядають, переважно, у молодих тварин у віці до року.
2. Серологічна, вона продовжується 2–3 роки, без клінічних ознак і характеризується тільки позитивною серологічною реакцією.

3. Гематологічна, настає після серологічної у віці старше 4–5 років. Клінічного прояву хвороби не відмічають, але зміни в лейкоцитарній формулі вказують на важкий патологічний процес, який призводить до наступної стадії хвороби.
4. Опухолева, в цій стадії тварина, як правило, гине внаслідок важких органічних змін в усій системі кровотворних органів.

Лейкоз діагностується майже в усіх країнах світу – в США, Австралії, Азії, ряді країн Центральної Європи [3, 4].

Розвиток інфекційного процесу при лейкозі відбувається такою послідовністю: інкубаційний період, безсимптомне вірусноносійство, клініко-гематологічна стадія прояву хвороби.

За характером перебігу розрізняють: гостру, підгостру і хронічну форми лейкозу.

Розвиток лейкозу ВРХ залежить від морфологічних, функціональних змін в органах і тканинах кровотворної системи та інших органах і тканинах, які не беруть участі у кровотворенні. Особливе значення мають тривалість інкубаційного періоду, форма прояву, місце локалізації та швидкість перебігу патологічного процесу. Важливе значення у розвитку лейкозу великої рогатої худоби має стан імунної системи організму тварини.

Напруженість епізоотичної ситуації щодо лейкозу великої рогатої худоби в господарствах України свідчить про чітко виражену тенденцію до її зниження. Якщо в 1995 році із 11552 господарств лейкоз реєструвався в 7777 або 67,39%, то в наступні роки частка таких господарств зменшується і становить 1996 – 61,5%, 1997 – 53,2%, 1998 – 42,2%, 1999 – 33,1%, 2000 – 23,3%, 2001 – 20,9%, 2002 – 19,7%, 2003 – 22,9%, 2004 – 21,9%, 2005 – 22,7%, 2006 – 26,3%, 2007 – 18,2%, 2008 – 18%, 2009 – 11,2%, 2010 – 8,4%, 2011 – 7,4%, 2012 – 5,9%, 2013 – 3,8%.

У 2014 році в Україні залишились 2 неблагополучні пункти (Вінницька –1, Сумська –1). За 2014 рік зазначені пункти оздоровлені від лейкозу ВРХ [5, 7].

В основі сучасних принципів боротьби та профілактики лейкозу є вилучення джерел збудника хвороби із загального стада, ізольоване вирощування молодняка, проведення комплексу ветеринарних, зоотехнічних та дотримання санітарних правил при проведенні організаційно-господарських заходів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Динаміка згасання епізоотичного процесу при оздоровленні стад від лейкозу великої рогатої худоби / Р.В. Тирсін, Б.М. Ярчук, О.Б. Домбровський та ін. // Аграрні вісті. 2003. №1. С. 29–31.
2. Мандигра М.С. Можливість контролю епізоотичної ситуації при лейкозі великої рогатої худоби // Розвиток ветеринарної науки в Україні: здобутки та проблеми: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Харків, 1997. 117 с.

3. Мандыгра Н.С. Эпизоотический процесс и эпизоотическая эффективность мероприятий по борьбе с лейкозом крупного рогатого скота в условиях малоинтенсивного облужения // Общая эпизоотология: иммунолог., эколог. проблемы: Материалы Междунар. науч. конф. Харьков, 1995. С. 20–23.

4. Мандыгра Н.С. Особенности реализации системы противолейкозных мероприятий / Н.С. Мандыгра, И.В. Степаняк, С.А. Бялецкий // Тез. докл. 4-й Всесоюзн. конф. по эпизоотологии.– Новосибирск, 1991. С. 76–78.

5. Переваги та доцільність застосування імуноферментного методу в діагностиці лейкозу великої рогатої худоби / Р.В. Тирсін, Б.М. Ярчук, Л.Є. Корнієнко та ін. // Аграрні вісті. 2002. №2. С.18–19.

6. Сучасні аспекти оздоровлення господарств, неблагополучних щодо лейкозу великої рогатої худоби / Б.М. Ярчук, Р.В. Тирсін, Л.М. Корнієнко із співав. // Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту: Зб. наук. праць. Біла Церква. 2002. №21. С. 250–255.

Сучасні підходи щодо діагностики та оздоровлення неблагополучних стосовно лейкозу великої рогатої худоби господарств / Б.М. Ярчук, Р.В. Тирсін, А.Й. Краєвський та ін. // Аграрні вісті. 2001. №4. С. 11–1.

УДК 636.7:619:616.988.5:619:636

КОРНІЄНКО Л.М., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

lubov.korniienko@gmail.com

ГНАТИШИН Ю.С., лікар ветеринарної медицини

Ветеринарна клініка Долецьких, м. Київ

ПРОФІЛАКТИКА ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ПАРВОВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ СОБАК В УМОВАХ ПРИВАТНОЇ КЛІНІКИ

За статистичними даними приватної ветеринарної клініки Долецьких м. Київ встановлено, що парвовірусна інфекція серед собак має періодичний прояв. Для лікування парвовірозу собак нами розроблена й запропонована схема, яка дає високий ефект за вчасного звернення власника до клініки. Доведена важливість використання комплексного лікування, яке включає: специфічні та хіміотерапевтичні засоби на окремих стадіях розвитку інфекційного процесу. Встановлено, що найбільш ефективними для профілактики парвовірусної інфекції собак є вакцини: «Нобівак ДНРРІ», «Вангард +5L» та «Дурамун +5L4».

Ключові слова: парвовірусна інфекція, собаки, лікування, профілактика.

Парвовірусна інфекція собак (парвовіроз, “олімпійка”) є контагіозним інфекційним захворюванням, зазвичай з гострим проявом, що супроводжується частими блюваннями, геморагічним гастроентеритом, міокардитом, лейкопенією, зневодненням організму та швидкою загибеллю цуценят